Euran kunnan vuoden 2027 talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2028-2029

Khall 22.06.2026 § 167

Valmistelu ja lisätiedot Talousjohtaja Lauri Ämmälä puh 044 422 4059.

Vuoden 2027 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2028–2029 lähtökohtana on vuoden 2025 tilinpäätös sekä talousarvio vuodelle 2026.

Kunnan vuoden 2025 tilinpäätös oli 492 tuhatta euroa alijääminen ja koko kuntakonsernin 965 tuhatta euroa alijäämäinen. Talousarvio vuodelle 2026 on laadittu 925 tuhatta euroa alijäämäiseksi ja tuoreimpien ennusteiden mukaan vuoden 2026 alijäämä ylittäisi miljoonan euron rajapyykin. Vuoden 2026 talousarviossa ennakoitiin talouden tasapaino saavutettavan tilikaudella 2029. Tämä ennuste sisältää sen olettaman, että palveluverkon rakennetta saataisiin sopeutettua palvelutarvetta vastaavaksi jo lukuvuonna 2028–2029.

Verotulokertymän ennustetaan olevan nykyisillä veroprosenteilla vuonna 2027 vain noin 250 tuhatta euroa suuremmat kuin vuonna 2026 ja vuonna 2028 verotulot olisivat 900 tuhatta suuremmat kuin vuonna 2026. Vuonna 2029 verotulojen kasvu 1,6 miljoonaa euroa vuoden 2026 tasoon verrattuna.

Valtionosuuksien ennakoidaan kokonaisuutena laskevan vuoden 2026 tasosta 420 tuhatta euroa. Valtionosuuksien lasku vuodesta 2026 vuoteen 2027 johtuu laskennallisista tekijöistä. Erityisesti palvelutarpeen ja verotulotason muutoksesta, jotka pienentävät sekä peruspalvelujen valtionosuutta että tasausta. Toimintatuottojen odotetaan olevan edellisvuosien tasoa kaikkina talousarvio- sekä suunnitelmavuosina.

Kunta-alan yleisen virka- ja työehtosopimuksen KVTES:n, OVTES:n ja TS:n sopimuskausi on voimassa 1.5.2025-29.2.2028. Perusratkaisun palkankorotukset ovat sopimuskauden aikana yhteensä 7,37 prosenttia. Korotukset jakautuvat siten että, palkat nousevat:

- vuonna 2025 2,50 prosenttia
- vuonna 2026 2,47 prosenttia
- vuonna 2027 2,40 prosenttia.

Lisäksi kunta- ja hyvinvointialan palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä koskeva kehittämisohjelma 2026–2028 tuo kunta- ja hyvinvointialalle kolmen vuoden aikana yhteensä 1,8 prosentin korotukset. Kehittämisohjelman erät ovat:

- vuonna 2026 0,4 prosenttia
- vuonna 2027 0,4 prosenttia
- vuonna 2028 1,0 prosenttia.

Inflaatio ennakoidaan olevan ns. normaalissa 2 % tasossa tai kiihtyvän hieman. Kevään 2026 aikana korot nousivat ja ovat jatkaneet alkukesällä lievää nousua. EKP nosti kesäkuussa ohjauskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä, jonka seurauksena 12 kuukauden euribor on noin 3 % tasossa. EKP pyrkii ohjauskoron nostolla hillitsemään inflaatiota.

Euran kunnan talous on rakenteellisesti alijäämäinen ja talouden tasapainoa ei saavuteta ilman rakenteellisia muutoksia.

Kuntalain (110 §) mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Talous tulee siis jatkossakin pitää tasapainossa.

Kuntalain (110 §) mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarviossa ja suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Kolmeksi tai neljäksi vuodeksi laaditun taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määrärahat ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Talousarvion laadinnan aikataulu ja muuta huomioitavaa:

- Vuoden 2027 vakinaisen henkilön palkkojen pohjat viedään talousarviojärjestelmään elokuun puoliväliin mennessä (taloushallinto tarkentaa aikataulua vielä). Ennakoidut yleiskorotukset lasketaan keskitettysi henkilöstöhallinnossa. Määräaikaisten ja sijaisten palkat tulee arvioida kustannuspaikoittain.
- Palvelualueiden tulee kuvata vakituisen henkilöstön määrän muutokset yksilöidysti vuodesta 2026 vuoteen 2027. Lisäksi palvelualueiden tulee kuvata määräaikaiseen henkilöstöön varattavan määrärahan muutokset vuoden 2026 talousarviosta vuoteen 2027. Sijaismäärärahoja suunnitellessa tulee miettiä kokonaistaloudellisesti kustannustehokkain ratkaisu. Palvelualueiden tulee miettiä mikä on vakinaisen henkilöstön, sijaishenkilöstön ja ns. varahenkilöstön tasapainoin suhde. Oleellista on löytää toiminnallisesti ja taloudellisesti järkevin vaihtoehto.
- Palvelualueiden tulee syöttää ensimmäiset versiot talousarviojärjestelmään ulkoisista tuloista ja menoista 17.8.2026 mennessä, ellei ole taloushallinnon kanssa toisin sovittu. Tämän jälkeen on vielä mahdollista tarkentaa lukuja viikon 38 lautakunta käsittelyihin asti.
- Palvelualueet asettavat vastuualueittain yhdestä-kolmeen määrällistä tai laadullista mittaria. Vähintään yhden tulee kuvata/mitata palvelualueen palveluiden kustannustehokkuutta ja kahden tuotettujen palveluiden vaikutusta kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen tai kuntalaisten palvelutarpeeseen.
- Toiminnallisia tavoitteita peilataan väestörakenteen muutoksiin. Palvelumitoitusten lähtökohtana pidetään 30.6.2026 väestömäärää ja -rakennetta. Lautakuntien tulee käsitellä lopulliset talousarvioesityksensä ennen 16.10.2026
- Kuntakonsernin tytäryhtiöitä pyydetään vastaavasti käsittelemään hallituksissaan ensi vuoden toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteitaan ja toimittamaan ne 16.10.2026 mennessä kunnan kirjaamoon.

- Palvelualueiden neuvottelut investointiesityksistä ja sisäisten teknisten palvelujen (toimitilat, ruokapalvelut) ylläpitotarpeista käydään yhdessä kunnanjohtajan, taloushallinnon, teknisen toimen ja palvelualueiden välillä syyskuun loppuun mennessä.
- Palvelualueiden kiinteistöihin liittyvät investointiesitykset ja irtaimen omaisuuden esitykset toimitetaan keskitetysti syyskuun loppuun mennessä teknisiin palveluihin. Esityksessä tulee huomioida myös tulevien vuosien toiminnallisista muutoksista johtuvat tarpeet. Investointiraja on 10 000 euroa, jota pienemmille kohteille tulee varata määräraha käyttötalouteen.
- Sisäiset erät määritellään keskitetysti yhdessä taloushallinnon, sivistyshallinnon ja teknisten palveluiden kesken.
- Käyttötalouden toimintatuottoja (myynti-, maksu- ja muut tuotot) määritettäessä tavoitteena on, että hinnoittelulla katetaan toiminnasta aiheutuvat kustannukset huomioiden lakien/asetusten määräykset.
- Budjetoinnin tukena toimii myös UDP Raportointi (taloushallinnon käytössä oleva ohjelmisto), jossa on mahdollisuus porautua laskutasolle.
- Palvelualueiden esitysten tulee sisältää yksityiskohtaiset priorisointiesitykset ja kuvaukset tasapainotustoimien/leikkausten vaikutuksista.
- Osana talousarvion laadintaa palvelualueet suunnittelivat mahdollisuuksien mukaan menokohteen/kohtia, joihin varattujen määrärahojen käytössä osallisettaan kuntalaisia osallistuvabudjetoinnin hengen mukaisesti.

Valtuutetuille järjestetään iltakoulut talousarvion lähtökohdista ja talousarvion valmistelun tilanteesta joko erikseen päätettävänä ajankohtana tai valtuuston kokouksen yhteydessä.

Kunnanhallitus käsittelee talousarviota ensimmäisen kerran 28.9.2026 ja toisen kerran 26.10.2026 ja vahvistaa osaltaan 9.11.2026.

Kunnanhallitus tekee ehdotuksensa 2027 veroprosenteista valtuustolle 9.11.2026 kokouksessaan.

Valtuusto hyväksyy talousarvion ja veroprosentit 16.11.2026 kokouksessaan.

Talousarvion laadintaohjeistusta tarkennetaan elo-syyskuun aikana, kun verotulo- ja valtionosuuksiin liittyvät ennusteet päivittyvät. Lisäksi vastuualueille toimitetaan tarkennuttu ohjeistus- ja aikataulu talousarvion teknisistä yksityiskohdista.

Hallintosäännön § 25 mukaan kunnanhallitus päättää talousarvion laadintaohjeista.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Kari Kankaanranta

Päätösehdotus

Kunnanhallitus antaa edellä olevan ohjeistuksen palvelualueille vuoden 2027 talousarvion teknistä laadintaa varten.

Lisäksi kunnanhallitus antaa talousarvion laadintaan seuraavan raamin:
- Talousarvio vuodelle 2027 tulee laatia menojen ja tulojen osalta enintään 1 380 000 alijäämäiseksi huomioimatta mahdollisia veronkorotusten vaikutusta Taloussuunnitelmat vuosille 2028-2029 tulee laatia niin, että

talousarvio alijäämä pienenee ja viimeistään vuonna 2031 saavutetaan tasapaino, lisäksi suunnitelma vuosien laadinnassa tulee huomioida syksyn 2026 aikana tehtyjen sivistyspalveluiden palveluverkkopäätösten vaikutukset. Valtuustoon nähden sitovia määrärahoja ovat palvelualueiden toimintatuotot ja toimintakulut.

Lisäksi:
Ulkoisten erien osalta

- Kuntajohtamisen ja elinvoimapalveluiden palvelualueen toimintatuottojen tulee olla vähintään 900 000 euroa ja toimintakulujen enintään 3 635 000 euroa tai toimintakatteen enintään 2 735 000 euroa alijäämäinen.

- Talous- ja hallintopalveluiden palvelualueen toimintatuottojen tulee olla vähintään 315 000 euroa ja toimintakulujen enintään 3 080 000 euroa tai toimintakatteen enintään 2 765 000 negatiivinen.

- Sivistyksen palvelualueen toimintatuottojen tulee olla vähintään 1 400 000 euroa ja toimintakulujen enintään 20 990 000 euroa tai toimintakatteen enintään 19 590 000 negatiivinen.

- Teknisen palvelualueen toimintatuottojen tulee olla vähintään 5 700 000 euroa ja toimintakulujen enintään 12 770 000 euroa tai toimintakatteen enintään 7 070 000 negatiivinen.

- Investointitaso tulee pitää maltillisena ja investointisuunnitelmassa tulee huomioida sivistyksen palveluverkkoon liittyvät päätökset.

- Euran kuntakonsernin tytäryritysten tulee huomioida talousarvioita laatiessaan, että talousarvio sisältää toimet, joilla yhtiön vuoden 2027 tulos tulee olemaan vähintään 0 tai mieluiten ylijäämäinen ja ennakoidut vaikutukset kunnan talousarvioon tulee esittää syyskuun aikana kuntakonsernin johdolle.

Päätös — Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Khall 28.09.2026 § 236

Valmistelu ja lisätiedot — Talousjohtaja Lauri Ämmälä puh. 044 422 4059.

Talousjohtaja esittelee kokouksessa talousarvion laadinnan tilannetta esittelemällä ensimmäiset laskelmat vuoden 2027 talousarviosta, syyskuussa julkaistun verotuloennusteen sekä tilannekatsauksen vuoden 2026 toteumaan.

Esittelijä — Kunnanjohtaja Kari Kankaanranta

Päätösehdotus — Kunnanhallitus merkitsee talousarvion laadinnan tilanteen tiedokseen ja ohjeistaa jatkovalmistelua.

Päätös — Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Khall 26.10.2026 § 274

Valmistelu ja lisätiedot — Talousjohtaja Lauri Ämmälä puh. 044 422 4059.

Talousjohtaja esittelee kokouksessa talousarvion laadinnan tilannetta esittelemällä ensimmäiset laskelmat vuoden 2027 talousarviosta, syyskuussa julkaistun verotuloennusteen sekä tilannekatsauksen vuoden 2026 toteumaan.

Esittelijä — Kunnanjohtaja Kari Kankaanranta

Päätösehdotus — Kunnanhallitus merkitsee talousarvion laadinnan tilanteen tiedokseen ja ohjeistaa jatkovalmistelua.

Päätös — Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Khall 09.11.2026 § 290
268/02.02.00/2026

Valmistelu ja lisätiedot — Talousjohtaja Lauri Ämmälä puh. 044 422 4059.

Valtuusto päätti yksimielisesti hyväksyä 16.11.2020 (§ 52) valtuustoryhmien yhteisen ponnen, jonka mukaan kunnanhallitus velvoitetaan esittämään vuoden 2022 talousarvion ja veroprosentit samassa kokouksessa.

Vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2028–2029 taloussuunnitelmavuosien suunnitteluun lähdettiin erittäin haastavista lähtökohdista. Sillä vuosi 2024 oli 620 tuhatta euroa alijäämäinen ja vaikka vuosi 2025 päättyi odottetua paremmin, oli emokunnan tulos 492 tuhatta euroa alijäämäinen. Vuoden 2026 talousarvio laadittiin 925 tuhatta euroa alijäämäiseksi ja viimeisimmän ennusteen mukaan vuosi 2026 tulisi päättymään noin 1,7 miljoonaa alijäämäiseksi.

Vuoden 2027 talousarvioon on verotulojen kokonaiskertymäksi arvioitu 31,160 miljoonaa euroa sisältäen kunnalisveroprosentin noston 9,90 porsenttiin. Ilman veronkorotusta verotulot kasvaisivat Kuntaliiton ennusteen mukaan vuoden 2026 talousarviosta vain noin 100 tuhannella eurolla vuoteen 2027.

Vuodelle 2027 valtionosuuksien on ennakoitu olevan noin 4,35 miljoonaa euroa. Mikä alittaa vuoden 2026 arvioidun 4,95 miljoonan euron tason merkittävästi.

Kesäkuussa kunnanhallitus antoi talousarvio valmisteluun raamin, jossa tilikauden alijäämä saisi olla korkeintaan 1,38 miljonaa euroa. Palvelualuekohtaista raamia tarkennettiin talousjohtajan toimesta elokussa 2026 palvelualueiden välisten määrärahojen sekä virhellisesti olleen pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvaittojen -tappioiden osalta. Tarkennuksilla ei kuitenkaan ollut vaikutusta alijäämään suuruuteen.

Vuoden 2027 raami oli ulkoistenerien osalta palvelualuille seuraava:

	Toimintatuotot	Toimntakulut	Toimintakate
Kuntajohtaminen	900 t€	-3 635 t€	-2 735 t€
Talous- ja hallinto	315 t€	-3 152 t€	-2 837 t€
Sivistyspalvelut	1 400 t€	-20 918 t€	-19 518 t€
Tekniset palvelut	4 249 t€	-11 319 t€	-7 070 t€

Lisäksi koko kunnan osalta annettiin seuraavat raamit:

Verotulokertymä	30 200 t€
Valtionosuudet	4 500 t€
Rahoitustuotot ja kulut	-470 t€
Poistot	-3 450 t€

Vuoden 2027 talousarviota on laadittu palvelualueiden ja johtoryhmän tiiviissä yhteistyössä. Sivistyslautakunta ja tekninen lautakunta ovat käsitelleet talousarvioesitystä vuodelle 2027 kahdesti. Marraskuussa tehtävillä sivistyksen palveluverkkoon liittyvillä ratkaisuilla saattaa olla vaikutusta jo vuoden 2027 lopulliseen talousarvioon. Lautakuntien käsittelyn jälkeen ennen lopullisia talousarvioesityksiä talousarvioluonnos näytti 18.10 tilanteen mukaisesti seuraavalta:

	Toimintatuotot	**Toimntakulut**	**Toimintakate**
Kuntajohtaminen	683 t€	-3 184t€	-2 375 t€
Talous- ja hallinto	349 t€	-3 184 t€	-2 835 t€
Sivistyspalvelut	1 186 t€	-20 952 t€	-19 766 t€
Tekniset palvelut	4 261 t€	-11 521 t€	-7 260 t€

Lautakuntien käsittelyn jälkeen taloushallinto on yhdessä kunnanjohtajan kanssa tehnyt tarkennuksia talousarviolaskelmiin, lähinnä lokakuussa tarkentuneiden eläkemaksujen osalta. Jonka jälkeen talousarvioluonnos palvelualueittan näyttää seuraavalta:

	Toimintatuotot	**Toimntakulut**	**Toimintakate**
Kuntajohtaminen	683 t€	-3 412 t€	-2 729 t€
Talous- ja hallinto	349 t€	-3 169 t€	-2 820 t€
Sivistyspalvelut	1 186 t€	-20 762 t€	-19 576 t€
Tekniset palvelut	4 261 t€	-11 479 t€	-7 218 t€

Näiden täsmennysten jälkeen Kuntajohtaminen ja elinvoimapalvelut sekä talous- ja hallintopalvelut olisivat pääsemässä raamiin. Sivistyspalveluiden toimintakate olisi noin 60 tuhatta euroa alle raamin ja teknisten palveluiden 150 tuhatta alle. Kokonaisuutena raamista jäätäisiin toimintakatteen osalta 180 tuhatta euroa.

Valtuuston 16.11.2020 (§ 52) hyväksyvän ponnen vastaisesti kunnanhallituksen lopullinen esitys vuoden 2026 talousarviosta esitetään valtuustolle poikkeuksellisesti vasta joulukuun kokouksessa. Poikkeus sovitusta johtuu siitä, että veroprosentit vuodelle 2027 hyväksytään samassa valtuuston kokouksessa kuin sivistyksen palveluverkko päätöksiä käsitellään. Palveluverkko ratkaisuilla ja niihin liittyvillä investoinnella saattaa olla vaikutusta jo vuoden 2027 talousarvioon, mutta varmasti vuoden 2028-2029 taloussuunnitelmiin. Näin ollen lopullisen talousarvioesityksen antaminen ennen palveluverkko päätöksiä on mahdotonta.

Hallintosäännön 54 § mukaan valtuusto hyväksyy talousarviossa toimielimelle sitovat tehtäväkohtaiset toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa talousarvioon brutto- tai nettomääräisenä.

Hallintosäännön 56 § mukaan toimielimet seuraavat talousarvion toteutumista kuukausittain.

Kunnanhallitukselle tullaan esittelemään vuonna 2027 säännöllisesti koko kunnan ja palvelualueiden talousarvion toteutumista ja arvioidaan määrärahojen riittävyyttä.

Hallintosäännön 58 § todetaan muun muassa, että talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle siten, että valtuusto ehtii käsitellä muutos ehdotukset talousarviovuoden aikana. Määrärahan muutos esityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnan tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti toiminnan tavoitteiden tai tuloarvion muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutukset määrärahoihin.

Esityslistan oheismateriaalina on luonnos Euran kunnan talousarviosta vuodelle 2027.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Kari Kankaanranta

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee vuoden 2027 talousarvion valmistelutilanteen tiedoksi ja esittää sitä valtuustolla tiedoksi merkittäväksi.

Lisäksi kunnanhallitus esittää valtuustolle, että se käsittelee koko kuntaa koskevat strategiset tavoitteet ja palvelualueiden toiminnalliset tavoitteet sekä investointisuunnitelman vuosille 2027-2031 poislukien palveluverkkoa koskevat investoinnit.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Pöytäkirjamerkinta: valtuuston puheenjohtaja Kalli Timo poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana kello 19:55.